

Agrárgazdasági Figyelő
(Gazdasági folyamatok és statisztikai eredmények)

MEGJELENIK NEGYEDÉVENTE
AZ

AGRÁRGAZDASÁGI KUTATÓ INTÉZET

STATISZTIKAI OSZTÁLYÁNAK
GONDOZÁSÁBAN

Agrárgazdasági Figyelő

II. évfolyam 3. szám

2010. augusztus 26.

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Főigazgató: Dr. Udovecz Gábor
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-3060

Fax: (06 1) 217-7037

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő:

Bojtárné Lukácsik Mónika

lukacsikm@aki.gov.hu

Közreműködött:

Pénzügypolitikai Osztály

Piaci Információs Osztály

Tartalomjegyzék

I. Az elmúlt negyedév legfrissebb információi. 3

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar 2009. évi eredményei.....3

Növénytermesztési helyzetkép.....4

Állatvágások a hazai vágóhidakon.....6

Termelői és feldolgozói értékesítési árak.....7

Kiskereskedelem.....12

Külkereskedelem.....12

A mezőgazdasági géptételezés alakulása.....13

A műtrágya értékesítés alakulása 2010. I. félévében.....14

II. Mi történt az agrárgazdaságban?.....16

III. Szemelvények az AKI kiadványaiból.....21

IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok.....24

V. Gyakran feltett kérdések.....35

I. Az elmúlt negyedév legfrissebb információi

Az Agrárgazdasági Figyelő első fejezetében azokat az információkat közöljük, amelyekkel az elmúlt három hónapban gazdagabbak lettünk. Az ágazatot jellemző, az elmúlt három évre vonatkozó statisztikai adatokat a IV. fejezetben adjuk közre.

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar 2009. évi eredményei

A mezőgazdasági gazdálkodó szervezetek adózás előtti eredménye az APEH gyorsjelentése alapján 2009-ben 35,9 milliárd Ft volt, az előző évinek mindössze 41%-a. (Az FADN teszttüzemek adataiból tudjuk, hogy hasonlóan romló tendencia érvényesült az egyéni gazdaságok körében is.)

Az eredmény-romlást a termelés közel 10%-os csökkenése és a felvásárlási árak 8,6%-os visszaesése idézte elő. A jövedelmek apadását a termelési költségek leszorítása sem tudta megállítani.

Más a helyzet az élelmiszeriparban, ahol az előző évek mélyrepülését 2009-ben igen jelentős (váratlan) eredményjavulás követte. Az élelmiszeripari vállalatok tavalyi adózás előtti eredménye – a 2008. évi 10,5 milliárd Ft-os veszteség után – mintegy 53 milliárd Ft volt.

A látványos javulás alapvetően az anyag jellegű költségek csökkentésének, különösen a mezőgazdasági alapanyag-költségek visszaesésének köszönhető. Az árcsökkenés mellett 2%-kal csökkent a kibocsátás volumene is, vagyis kevesebb alapanyagot használtak fel a termeléshez. A foglalkoztatottak létszáma 5%-kal csökkent, ami fokozott takarékosági intézkedésekre utal. Az exportértékesítés stabilitása, és az összes értékesítésen belüli arányának növekedése szintén hozzájárulhatott az eredmény javulásához.

Az adózás előtti eredmény nyereségre és veszteségre való bontásakor megállapítható, hogy míg a mezőgazdaságban elsősorban a nyereséges cégek jövedelme csökkent, addig az élelmiszeriparban minden (nyereséges és veszteséges) céget egyformán és pozitívan érintett a jövedelemnövekedés.

Az előzetes eredmények – főleg a vertikum két szakaszának durván eltérő változásai (most nem is beszélve a kereskedelmi fázisról!) – arra hívják fel újra és újra a figyelmet, hogy a magyar élelmiszergazdaság termékpályáin igen asszimmetrikusak az erőviszonyok, s torz a jövedelemosztokodás piaci mechanizmusa. Más oldalról persze ez annak is tünete, hogy a kölcsönös kockázatviselésre, a távlatos együttműködésre csekély a hajlandóság.

A mezőgazdasági és az élelmiszeripari gazdálkodó szervezetek főbb előzetes mérlegadatai, milliárd Ft

Megnevezés	Mezőgazdaság		Élelmiszeripar	
	2008	2009	2008	2009
Nettó árbevétel	1424	1281	2626	2531
ebből: export	143	157	604	602
Anyag jellegű ráfordítások	1252	1131	2044	1886
ebből: anyagköltség	653	554	1366	1212
Adózás előtti eredmény	86	36	-10	53
Adózott eredmény	77	30	-17	44

Forrás: APEH gyorsjelentés

Növénytermesztési helyzetkép

Az augusztus 16-i operatív jelentések szerint az idei nehéz és elhúzódo aratás gyakorlatilag befejeződött. Az állítólag gyenge aratási eredményekről eltúlzott információk jelennek meg. (Az persze igaz és sajnálatos, hogy egy-egy térségben, jónéhány gazdánál drámai károk keletkeztek.) Kalászos gabonából a 2009. évinél 11%-kal kisebb területről, 5,3 millió tonna termést takarítottak be. Az összes kalászos hektáronkénti átlaghozama az elemi csapások ellenére nem rosszabb a 2009. évinél. Őszi búzából azonban mintegy 700 ezer tonna a kiesés az előző évhez képest, ami a piacon részben valós, részben pszichés okokkal magyarázható áremelkedést váltott ki. A búza minősége kielégítő: 57% alkalmas étkezési célokra. Az őszi árpa hektáronként 3,6 tonnát termett. Itt az elmaradás 10 százalékos az előző 5 éves átlaghoz képest. A viharos időjárás, a megdőlések, a vízborítottság, az átnedvesedett táblafoltok következtében a többi kalászos gabonafélénél is tapasztalható 4-6 százalékos termés kiesés a 2005-2009. évek átlagához mérten. Az őszi káposztarepce betakarított területe 258 ezer hektár, 2,1 t/ha termésátlag mellett, ami ugyan 9 százalékkal kisebb a 2005-2009. évek átlagánál, de a termőterület növekedése miatt mégis 18%-kal több az összes repcetermés.

Aratási helyzetkép 2010. augusztus 16.

Növényfaj	Összes terület (ha)	Betakarított terület (ha)	Betakarított terület (százalék)	Termés-átlag (kg/ha)	Összes termés (ezer tonna)	2005-2009-es évek	
						termés-átlaga (kg/ha)	termés-mennyisége (ezer tonna)
Kalászosok betakarítása összesen	1 557 204	1 516 276	97,4	-	5 313,8	-	-
Őszi búza	1 012 425	992 271	98,0	3 740	3 711,2	4 206	4 695,6
Őszi árpa	187 506	185 081	98,7	3 592	664,9	3 989	732,3
Rozs	36 606	35 192	96,1	2 168	76,3	2 314	94,6
Triticale	123 318	119 545	96,9	3 163	378,1	3 333	454,3
Tavaszi árpa	107 318	103 648	96,6	3 023	313,4	3 263	423,1
Zab	55 252	53 137	96,2	2 247	119,4	2 463	145,8
Repce	260 957	258 288	99,0	2 148	554,9	2 356	470,6
Magborsó	17 818	17 570	98,6	2 254	39,6	2 247	94,8
Tarlóhántás	2 040 290	1 226 765	60,1	-	-	-	-

Forrás: AKI

Augusztus elején az EU-Bizottság is elkészítette 2010-re vonatkozó előrejelzését a várható terméseredményekről. Eszerint az EU-27-ben az összes gabonatermés (a szemeskukoricát is beleértve) – az esetenként extrém időjárási feltételek ellenére – megközelítőleg az elmúlt öt év szintjén alakul. Mindez az átlaghozamok 5 százalékos növekedése és a (2009. évihez képest) 3 százalékos termőterület-csökkenés mellett áll elő. Súlyos problémákat jeleznek viszont az Oroszországból érkező hírek, ahol az aszályos időjárás és az elmúlt hetekben tomboló tűzvész következtében 60 millió tonnára

eshet az idén a gabonatermés, szemben az előző évi 100 millió tonnával. Mindez jelentős áremelkedést indított a nemzetközi árutőzsdéken, amit a spekuláció is erősített. A gabonafélék tőzsdei és termelői ára július-augusztusban Magyarországon is erősödött.

Az őszi betakarítású növények közül a kukorica állapota változó képet mutat: ahol az időben vetett állományt elkerülte a viharos időjárás és a belvíz, ott kielégítő hozam várható, de lehet találni ellenpéldát is. A kukorica és a napraforgó együttes vetésterületéből a vízborításos terület elérte a 40 ezer hektárt. Összességében 6,6 t/ha átlaghozam várható, ez mintegy 2,5 százalékkal az előző 5 éves átlag fölött lesz. A napraforgónak sem kedveztek maradéktalanul az időjárási körülmények: a felázott talaj miatt esetenként nem lehetett a tervezett területet bevetni, de a vízborítás következtében később is gyakori volt a kipusztulás, az akadályoztatott növényvédelmi munkák miatt erős a gyomosodás; gyakori a gombafertőzés. Az egy hektárra jutó várható hozam (2,2 t/ha) itt 3 százalékkal elmarad az előző öt éves átlagtól.

Előzetes termésbecslés, 2010. augusztus 3-i állapot

Növényfaj	Betakarítható terület	Becsült betakarítható		2005-2009-es évek termésátlaga (kg/ha)
		termésátlag (kg/ha)	termésmennyiség (tonna)	
Kukorica, szemes*	1 117 658	6 630	7 410 191	6 476
Napraforgó*	501 494	2 234	1 120 181	2 297
Cukorrépa	13 308	54 990	731 785	51 964
Rizs	1 876	3 739	7 015	3 776
Dohány	5 256	1 479	7 772	1 526

*2010. július 27-i állapot

Forrás: MGSZH

Állatvágások a hazai vágóhidakon

A legnagyobb volument jelentő sertésvágás 2010. I. félévében számottevően nőtt az előző év azonos időszakához mérten, a darabszám, illetve a vágósúly alapján egyaránt 12%-kal. Ez a növekedés jelentős mértékben az élősértés-importra alapozódott, amit az import élősúlyban mért 44%-os bővülése is jelez. (Az import sertés ára 5 %-kal volt alacsonyabb a hazai áraknál.)

Az I. félévben darabszámban 5,3%-os, vágósúlyban 1,0%-os növekedés volt tapasztalható a baromfi-vágóhidakon is. A legjelentősebb mennyiséget adó vágócsirke-előállítás vágósúlyban 7%-os növekedést könyvelhet el. A legnagyobb növekedést viszont a kacsavágás mutatja föl 27%-os bővüléssel. Ez összefügg a nyugat-európai fogyasztói szokások utóbbi időben lezajlott átrendeződésével, amelyre a libatermékek kacsára történő cseréje (lásd lejárató kampányok, válság, árviszonyok – a kacsahús kilónként 2 euróval olcsóbb) jellemző. Ennek megfelelően a libavágások 24%-os visszaesése következett be 2010. I. félévében. A szintén jelentős pulykavágás is 8%-kal lett kevesebb.

A vágóhidakon 2010. I. félévben levágott szarvasmarhák vágósúlya közel 16%-kal marad el az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelem I-V. havi adatai ugyanakkor az élőmarha-import 17%-os növekedését mutatják, miközben az export 1% alatti mértékben nőtt, vagyis a hazai vágómarha-termelés termelés további jelentős visszaesésére lehet következtetni. (A szarvasmarha összlétszám a 2009. decemberi adatok szerint 700 ezer darabra csökkent.) A borjúvágás viszont több mint 2,5-szeresére nőtt 2010. I. félévében (vágósúlyban), bár mennyisége így sem jelentős.

A bejelentett juhvágások csökkenése megállt. A tavalyi év első feléhez képest az össz-vágósúly közel 20%-os növekedést mutat. A levágott bárányok száma ellenben közel 50 százalékkal nőtt, ami szerény elmozdulást jelent a kívánatos irányban, nevezetesen, hogy az élőállat-export helyett, a húskivitel nyერjen nagyobb teret.

Élőállat vágások alakulása

Megnevezés	2010. I-VI. hó			2010. I-VI. hó/2009. I-VI. hó		
	darab	élősúly tonna	vágósúly tonna	darab	élősúly	vágósúly
				változás, %		
Szarvasmarha összesen	52 606	26 950	13 766	85,3	84,3	84,1
Sertés összesen	2 328 833	266 146	212 974	111,6	112,7	111,7
-ebből: anyakoca	33 625	7 386	6 077	230,8	224,4	223,9
Juh összesen	6 028	203	100	127,0	120,6	119,3
Ló összesen	105	46	28	81,4	83,4	85,4
Vágóbaromfi összesen	72 700 984	223 162	174 727	105,3	101,7	101,0
-ebből: csirke	57 769 501	127 275	99 741	107,9	107,9	107,8
liba	1 457 830	9 519	7 217	65,6	66,6	65,3
kacsa	9 636 543	32 637	25 836	106,8	108,4	108,3
pulyka	3 837 110	53 731	41 933	89,2	94,1	92,0
Nyúl összesen	1 965 279	5 052	2 734	209,3	213,6	205,4

Forrás: AKI

Termelői és feldolgozó értékesítési árak

Az elmúlt hetekben a világ, Európa és Magyarország gabonapiacát az oroszországi hírek mozgatták. Oroszországban óriási mezőgazdasági károkat okozott az aszály és a tűzvész. Az ország gabonatermése az előző évi csaknem 100 millió tonnával szemben 60-65 millió tonnára eshet az idén. A belpiaci árak emelkedésének megfékezése érdekében a kormány átmenetileg exporttilalmat rendelt el augusztus 15. és december 31. között, amely akár a következő évre is áthúzódhat. Az érintett termékek: búza, árpa, rozs, kukorica, liszt. Kazahsztán is fontolgatta a gabona FÁK államain kívüli exportjának tilalmát. Ukrajnában a kvóta bevezetése merült fel, de az augusztus 25-i döntés értelmében erre nem kerül sor.

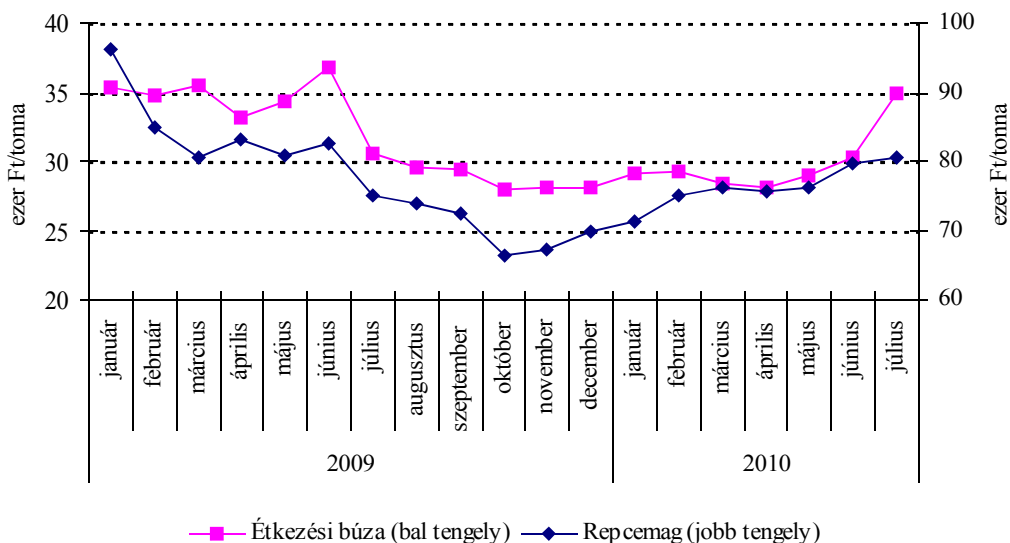
Az oroszországi események az ár erőteljes növekedését okozták a világpiacon. A búza jegyzése kétéves csúcsot ért el a chicagói árutőzsdén augusztus első napjaiban, amelyet az orosz és a fekete-tengeri térség terméskiesése mellett a spekuláció is erősített. A búza globális zárókészlete várhatóan magas szinten marad a folyó gazdasági évben, továbbá a kieső orosz gabonaexportot más exportőrök (pl. az USA, Argentína) képesek pótolni, tehát globális gabonahiánnyal egyelőre nem kell számolni. Ez valamelyest megnyugtatta a kedélyeket a piacon, és a chicagói árutőzsdén mérséklődött a búza jegyzése az augusztus 5-i csúcs után.

Magyarországon is erőteljesen befolyásolta az árak alakulását a búza világpiaci árának emelkedése, amihez hozzájárult a vártnál kisebb hazai búzatermés. Az étkezési búza termelői ára az év első hét hónapjában még közel 10%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. Az utóbbi hónapokban ugyanakkor – miután az ideai termés mennyiségével és minőségével kapcsolatos kilátások folyamatosan romlottak – az étkezési búza termelői ára lendületesen emelkedett, és júliusban már meghaladta a tonnánkénti 35 ezer forintot.

A repce- és a napraforgómag termelői ára folyamatosan emelkedett az év eddig eltelt időszakában. A napraforgómag iránt a szokásosnál intenzívebb volt a kereslet, a készletek hamar kimerültek, aminek következtében 2010 első hét hónapjában 17%-kal nőtt a termelői ára. Júliusban a napraforgómag termelői ára elérte a 88 ezer Ft/t szintet, amely csaknem 30%-kal haladta meg a 2009. júliusit.

A repcemag ára az aratás közeledtével emelkedő pályára került, mivel a csapadékos május-júniusi időjárás rontotta az ideai termés mennyiségével és minőségével kapcsolatos kilátásokat. A termelői ára elérte a 80 ezer Ft/t szintet júliusban, amely 7,5%-kal volt magasabb az előző évinél. Ez közel 15%-kal maradt el a tőzsdei jegyzésektől (92 ezer Ft/t), ami mögött a korábban kötött szerződések teljesítése állhat.

Az étkezési búza és a repcemag termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

A nyerstej országos termelői átlagára 68,93 Ft/kg volt júliusban, ugyanakkor a nyerstej kiviteli ára 23%-kal haladta meg a belpiaci árat (84,63 Ft/kg). A külpiacon elérhető kedvezőbb árak hatására a nyerstej-kivitel a feldolgozók megnövekedett exportja miatt 8%-kal bővült az előző hónaphoz viszonyítva.

A Budapesti Nagybani Piacon a belföldi termesztésű zöldség- és gyümölcsfélék termelői ára általában magasabb volt az idén 2009-hez képest. A termesztési költségek növekedése mellett a májusi hideg, a viharos és csapadékos idő, a jégverések, valamint ár- és belvíz okozott károkat, ami jelentősen csökkentette a termést. A legnagyobb mértékben a fehér fejes káposzta termelői ára emelkedett. A termés felszedésekor eső károsította a káposztát, emiatt csökkent jelentősen a kínálat. Késéssel kezdődött a sárgadinnye szezonja, a tavalyinál lényegesen magasabb termelői áron, ugyanakkor július végére – a kínálat bővülésével – az árszint a 2007. évi alá esett. A csökkenő kínálat hatására a melegigényes töltenivaló paprika termelői ára 55%-kal, a gömb paradicsomé 70%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

A csonthéjas gyümölcsök közül a kedvezőtlen időjárás elsősorban a korai fajtákat sújtotta, szakértők szerint átlagosan 35-40%-os volt a termés kiesés. A Budapesti Nagybani Piacon az őszibarack termelői ára 49%-kal, a cseresznyéé 31%-kal, a sárgabaracké 29%-kal emelkedett. A bogyógyümölcsűek közül a málna termelői ára 15%-kal nőtt, a felére visszaeső termés miatt.

A megfigyelt zöldség- és gyümölcsfélék fogyasztói ára a vizsgált időszakban többnyire magasabb volt Nagy-Britanniában és Szlovákiában, mint Szlovéniában és Budapesten. A görögdinnyét, a szilvát és a padlizsánt Budapesten kínálták a legolcsóbban.

A fontosabb mezőgazdasági termékek termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Ár				2009. január-július = 100	2009. július = 100
		2009. január-július	2010. január-július	2009. július	2010. július		
Étkezési búza	Ft/tonna	33 568	30 485	30 647	34 962	90,8	114,1
Takarmánykukorica	Ft/tonna	27 147	30 553	34 260	35 512	112,5	103,7
Napraforgómag (ipari)	Ft/tonna	66 448	77 938	68 125	88 255	117,3	129,5
Repcemag	Ft/tonna	80 175	76 761	74 944	80 579	95,7	107,5
Vágósertés (valamennyi kategória)	Ft/kg hasított meleg súly	399,1	352,1	422,5	394,0	88,2	93,3
Vágócsirke	Ft/kg élősúly	215,9	208,6	222,5	222,1	96,6	95,5
Nyers tehéntej	Ft/kg	59,7	67,6	54,9	68,9	113,2	125,5

Forrás: AKI PÁIR

Néhány termék feldolgozó értékesítési ára

Megnevezés	Mértékegység	Ár				2009. január-július = 100	2009. július = 100
		2009. január-július	2010. január-július	2009. július	2010. július		
Finomliszt	Ft/kg	65,8	53,3	64,1	52,4	81,0	81,7
Napraforgóolaj, palackozott	Ft/liter	249,7	231,8	237,6	220,9	92,8	93,0
Sertés comb, csont nélkül	Ft/kg	766,1	727,0	770,7	770,1	94,9	99,9
Friss csirke egészben, 65%-os	Ft/kg	491,1	461,0	497,0	466,3	93,9	93,8
Étkezési tojás	Ft/db	18,0	18,1	18,1	16,2	100,3	89,2
2,8% zsírtartalmú 1 l-es polytej	Ft/liter	117,8	112,8	111,7	111,1	95,7	99,5
2,8% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tej	Ft/liter	130,5	126,4	126,0	127,5	96,9	101,3
Érlelt félkemény sajt	Ft/kg	807,5	902,1	773,1	949,0	111,7	122,8

Forrás: AKI PÁIR

**Néhány belföldi termesztésű zöldség- és gyümölcsfaj termelői ára a
Budapesti Nagybani Piacon (Ft/kg)**

Megnevezés	Árösszehasonlítás időszaka	2009	2010	Változás (%)
Cseresznye	21-28. hét	455,4	596,1	130,9
Őszibarack	24-33. hét	191,4	283,8	148,3
Sárgabarack	25-33. hét	311,7	402,8	129,2
Málna	24-33. hét	854,7	981,3	114,8
Sárgadinnye	22-33. hét	181,0	256,2	141,6
Fejes káposzta (fehér)	22-33. hét	53,3	114,0	213,8
Sárgarépa	22-33. hét	146,2	165,4	113,2
Töltenivaló, édes paprika	22-33. hét	222,8	344,4	154,6
Paradicsom (gömb)	22-33. hét	191,0	325,8	170,6

Forrás: AKI PÁIR

Néhány zöldség és gyümölcs ÁFA nélküli fogyasztói ára az üzletláncokban

Megnevezés	2010. 33. hét			
	Budapest	Szlovénia	Nagy-Britannia	Szlovákia
Sárgadinnye	191	169	237	276
Alma, Jonagold	206	209	199	219
Nektarin	286	231	256	292
Őszibarack	249	236	237	260
Szilva	150	176	–	209
Görögdinnye	83	128	–	220
Padlizsán	279	337	311	319

Forrás: AKI PÁIR, www.precenimocene.si, www.tesco.com, www.lidl.sk

Néhány haltermék bruttó fogyasztói ára (Ft/kg) 2010. 33. héten

Megnevezés		Fogyasztói piacok						Kereskedelmi láncok (árfelmérés időpontja: augusztus 17.)		
		Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székesfehérvár	Győr	Auchan-Budaörs	Tesco-Budaörs	Cora-Törökbálint
Élő	ponty	980	980	950	1 095	1 000	990	1 049	789	799**
Friss	pontyszelet	1 500	1 600	1 700	1 695	1 600	1 715	1 999	1 999	1 459**
	bőrös afrikai harcsa filé	1 800*	2 200	-	-	-	2 125	1 899	1 899*	1 359*,**
	busa törzs	-	-	500	990	-	875	899	809	899
	busa szelet	-	-	900	990	1 100	940	1 049	899	919
	lazac filé	3 200	4 200	-	-	-	3 250	3 199	3 899	5 199

* nyúzott ; ** akciós ár.

Forrás: AKI

Mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agrárrolló

(Az előző év azonos időszaka = 100%)

Megnevezés	2008	2009	2010
	I. félévben		
Vetőmag	124,6	94,1	97,9
Energia	119,2	92,7	115,7
Műtrágya	151,4	119,5	89,1
Növényvédő szerek	104,8	105,0	102,0
Állatgyógyászat	104,8	107,9	106,7
Takarmány	147,7	76,2	99,3
Agrárrolló (termelői árindex/ráfordítások árindexe)	103,8	80,4	100,4

Forrás: KSH

Az agrártermékek termelőiár-szintje 2010 júniusában alig észrevehetően csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a növényi termékek árszínvonala stagnált, az élő állatok és állati termékeké 1,5%-kal csökkent. 2010. január–júniusban az agrártermékek termelőiár-szintje gyakorlatilag nem változott az egy évvel korábbihoz viszonyítva, ami a növényi termékek árszínvonalának 2,0%-os növekedéséből, valamint az élő állatok és állati termékek árainak 2,6%-os csökkenéséből adódott. 2010 első félévében a mezőgazdasági termelés ráfordítási árszintje változatlan maradt az egy évvel ezelőttihez képest.

Kiskereskedelem

A kiskereskedelmi forgalom volumene 2010. I. félévben 4,7, júniusban 4,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakában mérthez képest. Az adatok szerint a júniusi értékesítés volumene lényegében az előző hónap szintjén maradt.

Az országos kiskereskedelmi üzlethálózatban, valamint a csomagküldő kiskereskedelemben 2010. I. félévben 3398 milliárd forint értékű árut forgalmaztak, ebből júniusban 630 milliárd forint realizálódott. A kiskereskedelmi eladások 45%-a élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes, 17%-a üzemanyag-, 13%-a bútort-, háztartási cikket-, építőanyag-kiskereskedelmi üzletekben bonyolódott; a többi üzlettípus együttes részesedése 25% volt.

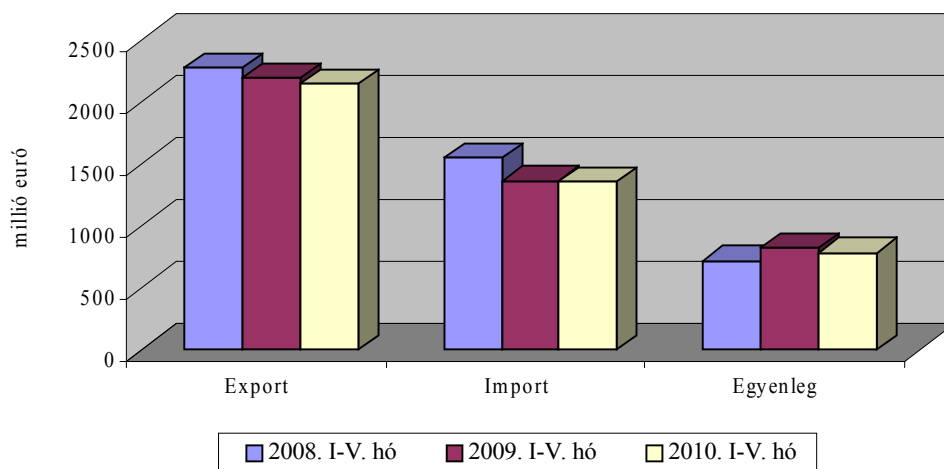
Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek 2010. I. félévében 3,8, júniusban 3,2%-kal kisebb volumenű forgalmat értek el, mint az előző év azonos időszakában. 2010 júniusában az eladások jelentős részét (90%-át) lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hiper- és szupermarketek, vegyesboltok) eladásai 3,9%-kal csökkentek a 2009. júniusához képest. Az adatok szerint az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem júniusi volumene lényegében az előző hónap szintjén maradt.

Az Eurostat gyorsbecslése szerint 2010. júniusban az Európai Unió 27 tagállamában az előző év azonos időszakához mérten átlagosan 0,5, az eurózóna országaiban 0,4%-kal növekedtek a kiskereskedelmi eladások. Az országok nem teljes körére rendelkezésre álló adatok szerint tizenkét tagállamban tapasztaltak növekedést, nyolcban csökkenést. A legnagyobb mértékű növekedést (4,3%) Romániában, a legnagyobb visszaesést (8,7%) Litvániában mérték.

Külkerkedelem

2010 első öt hónapjában az agrár-külkerkedelem mérlegének aktívuma 785 millió euró volt, 39 millió euróval (5%-kal) alacsonyabb, mint az előző év hasonló időszakában. Az iménti szaldó a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek 2144 millió eurós kivitele, és 1358 millió eurós behozatala mellett alakult ki. A kivitel 2,1%-kal, míg a behozatal 0,6%-kal maradt el a 2009. január-májusi értéktől.

Az agrárkülkerkedelem főbb adatai

Forrás: AKI

A kivitel, illetve az egyenleg romlását döntő mértékben a gabonafélék forgalmának visszaesése okozta (a 2009. évi gyengébb termés következtében). Ennek ellenére 409 millió eurós egyenlegével ez az árucsoport járult hozzá legnagyobb mértékben (52 százalékkal) az aktívum kialakulásához. Elsősorban a kukorica kivitele esett vissza: 2010. első öt hónapjában 1,8 millió tonna kukorica exportjára került sor, amely csak kétharmada a 2009. január-május hónapban külföldre szállított mennyiségnek. Az átlagár 23%-os növekedése ellenére, az árbevétel 67 millió euróval (17%-kal) kevesebb volt, mint egy éve. A búza export volumene (780 ezer tonna) csak 6%-kal csökkent, de az árcsökkenés miatt az exportérték 13%-kal kevesebb lett, mint a bázisévben.

A második legnagyobb forgalmú árucsoport, a húsfélék egyenlegének értéke 178 millió euró volt, 38 millió euróval nőtt, az export bevétel 9%-os növekedése és az import 13%-os mérséklődése mellett. Elsősorban a sertéshús kivitele emelkedett (24%), amiben a volumen bővülése (25%) játszott meghatározó szerepet. A baromfihús bevétele csak mérsékeltten (+3%) nőtt, mivel a 10%-os volumenbővülés hatását a 6%-kal alacsonyabb ár lerontotta. A marhahúsexport értéke 30%-kal csökkent, részben a volumen-, részben az árcsökkenés miatt. A húsfélék behozatala folyó áron csökkent a bázis időszakhoz viszonyítva.

Az élő állatok külkereskedelmének egyenlege a kivitel csökkenése (-6%) és az import erőteljes bővülése (30%) ellenére pozitív maradt, de az egy évvel ezelőtti 42 millió euróról 19 millió euróra esett. Az import bővülését elsősorban az élő sertés (+35%) és az élő marha (+30%) behozatal növekedése okozta, az árbevétel csökkenése pedig az élő marha és a baromfi exportértékének esése miatt következett be.

Hasonlóképpen csökkenő, de még mindig jelentős pozitív egyenleget felmutató árucsoport az olajos magvaké. Miután az exportérték 15%-kal csökkent, az import értéke pedig 10%-kal emelkedett, a termékkör külkereskedelmi egyenlege 159 millió euró lett, 37 millió euróval romlott. A napraforgómag exportértéke elsősorban a volumen csökkenése miatt csaknem 30%-kal esett, amelyet csak részben kompenzált repcemag 18%-os bevételnövekedése. Az import értékét a behozott napraforgómag áremelkedése növelte.

A vizsgált időszakban a tejtermékek, tojás, méz külkereskedelmi forgalmának egyenlege 12 millió euróval csökkent, így 18 millió eurós passzívum alakult ki. A tej és a tejtermékek egyenlege 12 millió euróval csökkent, amit csak részben ellensúlyozott a tojás és a méz egyenlegének javulása.

Agrár- külkereskedelmünk erősen az Európai Unióra koncentrálódik: oda irányult exportunk 82%-a és 93%-ban onnan érkezettek az importált mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek. Az EU tagállamokba irányuló exportunk 4%-kal csökkent (az új tagokhoz irányuló export azonban nőtt!), az importértékviszont 2%-kal bővült.

A mezőgazdasági gépjárműalkalmazás alakulása

Az elmúlt időszakban jelentős fejlesztéseket valósítottak meg a magyar termelők a támogatásoknak köszönhetően. Mintegy 10 éven keresztül sok milliárd forintnyi uniós és hazai forrás állt rendelkezésre a mezőgazdaságban, az alkalmazott gépi technikák és technológiák megújítására, korszerűsítésére. A mezőgazdasági gépvásárlás közvetlen támogatása szempontjából ennek az időszaknak a végét jelzik a gazdaság és a közigazgatás szereplői. Az előző évek támogatási lehetőségei kapcsán aki tehette, az megvette a gépek egy jelentős részét. Ezzel együtt, a teljes hazai géppálmánynak csak kisebb része került lecserélésre, így továbbra is nagyszámú magasabb üzemórás, vagy idősebb gép dolgozik az országban. Az idei évben a gépforgalmazók lényegesen kisebb forgalomra számítanak, mint a tavalyi évben, és alapvetően ennek a várakozásnak megfelelően alakult az első negyedév forgalma is.

2010. I. negyedévében a támogatási lehetőségek beszűkülésével jelentősen visszaesett (60%-kal) az új mezőgazdasági gépek vásárlására fordított összeg, a mezőgazdasági gépberuházások mértéke mintegy 6 milliárd forint volt, az alkatrészekre 5,1 milliárd forintot fordítottak a gazdálkodók. Az már érezhető, hogy jelentős forgalmat a folyamatban lévő pályázatok realizálása, illetve a kisebb értékű erő- és munkagépek kereslete fog csak az idei évben generálni.

Főbb mezőgazdasági gépek értékesítése

Megnevezés	Értékesítés mezőgazdasági végfelhasználóknak*		
	2009. I. negyedév	2010. I. negyedév	2010. I. negyedév/ 2009. I. negyedév
	darab	darab	%
Kerekes traktorok	588	181	30,8
Talajművelőgépek	578	363	62,8
Vető- és ültetőgépek	133	77	57,9
Tápanyagvisszapótlási gépek	240	176	73,3
Növényvédő és -ápoló gépek	389	269	69,2
Szálastakarmány betakarítók	143	75	52,4
Bálázók	41	19	46,3
Öntözőgépek	13	23	176,9
Mezőgazdasági pótkocsik	54	45	83,3

* Használtgép értékesítés, viszonteladás és külföldi - EU-s és EU-n kívüli - eladás nélkül.

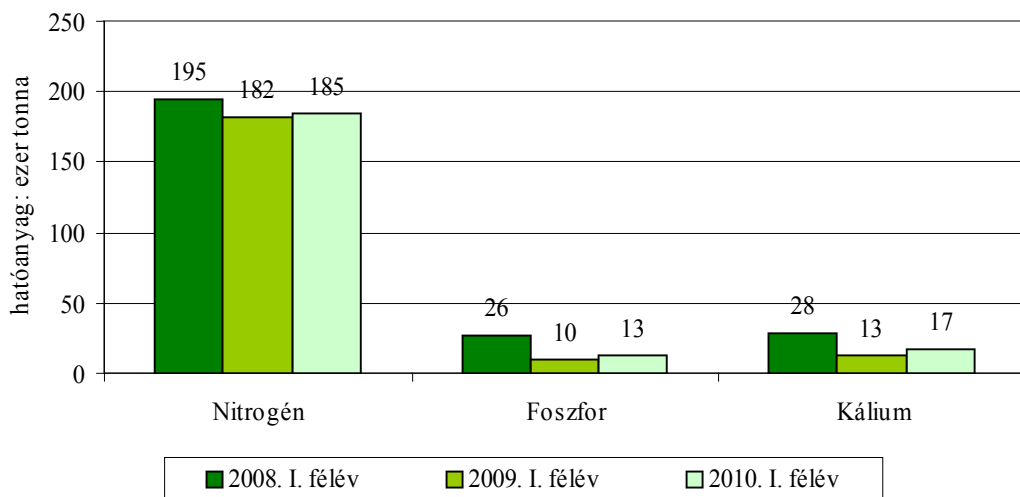
Forrás: AKI

A műtrágya értékesítés alakulása 2010. I. félévében

A műtrágyaárak 2010. I. félévében átlagosan mintegy 31%-kal visszaestek az egy évvel korábbi szinthez képest. A mezőgazdasági termelők által vásárolt összes műtrágya mennyisége 2010. első negyedévében 20%-kal nőtt, majd a második félévben 24%-kal csökkent, vagyis az I. félév egészében csak minimálisan (1,6%) emelkedett. A második negyedévben bekövetkezett elmaradás egyrészt az ismét megindult műtrágyaár-növekedés következménye, másrészt azzal függ össze, hogy a tavaszi sok csapadék akadályozta az őszi vetések fejtrágyázását, a kukoricát, napraforgót pedig egyes helyeken nem is lehetett elvetni a belvíz miatt.

A tavaszi időszaknak megfelelően, túlnyomó részben a nitrogén-műtrágyák iránt jelentkező kereslet: ezek tették ki az összesen eladott 665 ezer tonna természetes állapotú műtrágya 87%-át. Foszfór- és kálium-műtrágyát jóval kisebb arányban (0,1%, illetve 1,4%) értékesítettek. Az összetett műtrágya részesedése az értékesítésből 11% volt.

A mezőgazdasági termelők részére értékesített műtrágya

Forrás: AKI

II. Mi történt az agrárgazdaságban?

A második fejezetben az elmúlt három hónap agrárgazdasági aktuális híreit közöljük egy-egy bekezdés erejéig.

- Tízéves agrárkonceptiót készít a Vidékfejlesztési Minisztérium

A koncepció tartalmazza majd azokat a feladatokat, amelyeket a minisztérium a következő 10 évben el kíván végezni. A tervet várhatóan ez év végéig készül el. A tárcánál nemcsak az ágazatot érintő koncepciót készítik el, hanem azt a stratégiai tervet is, amely komplex módon tartalmazza majd a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés, valamint a minisztériumfelügyelete alá sorolt többi terület, a környezetgazdálkodás és természetvédelem feladatainak összességét.

- Felmérik az állami földeket, áttekintik a haszonbérletet

Az új Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a legszorosabb határidő mellett is csak novemberre állhat föl, addig azonban teljesen átvilágítják a működését. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter szerint országvagyoni kataszter készül, áttekintik a haszonbérleti szerződéseket és díjak rendszerét, továbbá a Natura 2000-es területek bérbeadását is. Az új Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA), ami a most benyújtott törvényjavaslat ismét a vidékfejlesztési tárca felügyeletére bíz, legkorábban a törvény hatályba lépését követően hatvan nappal állhat föl. Az NFA ugyan kiválik a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.-ből, de a tervek szerint annak jogutódjaként működne, így a korábbi szerződéseket nem kellene módosítani.

- Lejtmenetben az állattenyésztés

Kedvező adottságaink ellenére nincs egyetlen reményt keltő ágazata sem a mezőgazdaságnak. A kritikát Czerván György államtitkártól idézzük, aki a Magyar Állattenyésztők Szövetségének (MÁSz) közgyűlését tisztelte meg jelenlétével. A magyar állattenyésztés már az uniós csatlakozástól kilátástalan helyzetbe került, és azóta csak romlott az állapota. Az új kormány gazdaságfejlesztésének középpontjában a munkahelyteremtés áll, és ennek fontos tere lehet az állattenyésztés. Nagy a várakozás a mezőgazdasági kormányzattal szemben. Véleményünk szerint meg kellene próbálni megfordítani ezt a csökkenő tendenciát. Vissza kellene állítani a magyar állattenyésztés, a magyar mezőgazdaság becsületét. Olyan szabályozókat szeretnénk, ami segíti a munkánkat, ami nem lehetetlenít el, hanem segít.

- Szarvasi elnök a Magyar Aquakultúra Szövetség élén

Szarvasi székellyel megalakult a Magyar Aquakultúra Szövetség. A szervezet elnökévé dr. Váradi Lászlót, a Halászati és Öntözési Kutatóintézet igazgatóját választották. A szövetség célja a haltermelő vállalkozások érdekeinek képviselete, az innováció segítése. Tenni kívánnak azért, hogy a kutatások eredményei valóban eljussanak a termelőkhez, sőt, a kutatói és a termelői szféra közös projekteket valósítson meg. A Magyar Aquakultúra Szövetséggel párhuzamosan továbbra is működik a Haltermelők Országos Szövetsége. Az új szervezet megalakítását azok szorgalmazták, akik úgy ítélik meg, hogy a HALTERMOSZ nem képviseli kellően a termelők érdekeit.

- Egyre népszerűbb a műanyag palackos vörösbor

Vörösborokból 15 százalékkal többet, míg fehérborból ugyanennyivel kevesebbet vásároltak tavaly a fogyasztók Magyarországon, az üveges borok helyére egyre inkább a műanyag palackosak lépnek. Az otthoni fogyasztásra vásárolt borok piaca 2009-ben összességében 5 százalékkal nőtt, azonban ez a növekedés nem érződött a piac legnagyobb volumenét kitevő üveges kiszerezésű szegmensnél. Két éve még az eladott bor 81 százaléka volt üveges palackozású, tavaly viszont ennek az aránya 71 százalékra csökkent. Ugyanakkor a műanyag palackozású borok aránya egy év alatt 12-ről 20 százalékra nőtt. A bort elsősorban a szupermarketekben szerzik be a magyar fogyasztók, de folyamatosan növekszik a termelőktől történő vásárlás. Az első értékesítési formára jut az eladott bor háromnegyede, annak ellenére, hogy a nagy üzletekben tavaly 3 százalékkal visszaesett a bor forgalma. A kis boltok adják a forgalom 15 százalékát, míg a maradék termelői eladás. Ez utóbbi 2009-ben 16 százalékkal növekedett. Az összes megvásárolt bor 58 százaléka volt valamilyen édes, vagy féledes típusú a múlt évben.

- Csökkent a magyar szőlőültetvények területe

Magyarországon 83 555 hektár területű szőlőültetvény volt 2009-ben, ez 9 százalékkal kisebb a 2001. évinél, ugyanakkor az ültetvények száma a borvidékek-hegyközségek területén 20 százalékkal emelkedett, de "elaprózódtak". A borvidékeken 20 százalékkal nőtt az ültetvények száma. A területek nagyságát tekintve míg 2001-ben a legnagyobb ültetvények aránya 11,5 százalék volt, 2009-ben már csak alig 2 százalék. Az összterület alapján a legtöbb ültetvény 0,3-0,49, illetve 0,5-0,99 hektár területű. Jelentős változás tapasztalható a szőlőültetvények kezeltetésében. A jól kezelt ültetvények száma csaknem 25 százalékkal emelkedett a közepes állapotban tartottak ellenében, és a gyengén vagy nem kezelt ültetvények aránya nem éri el a 10 százalékot.

- Nagy a kár a magyar zöldség- és gyümölcsstermésben

A 2010-es teljes magyarországi zöldség- és gyümölcsstermés harmada megsemmisült az idei év rendkívüli időjárása következtében, van olyan növény, amelynek az esetében a veszteség mintegy 80 százalék. A 2010-es termésátlagok tükrében látszik, hogy a tavalyi esztendőhöz viszonyítva mintegy 30 százalékos, az elmúlt tíz év átlagához viszonyítva 40-45 százalékos a terméseszköken. A szántóföldi zöldségtermesztési ágazaton belül az idén a tavalyihoz képest a paradicsomban és a kukorica területén mintegy 30 százalékos, a zöldborsóban 40 százalékos termésvesztést tapasztáltak. A hajtított zöldségek, például a paprika, káposztafélék esetében pedig 11-15 százalékos. A gyümölcsösökben még nagyobb károk keletkeztek: a teljes cseresznyetermés mintegy 80 százaléka, a meggytermés 40 százaléka megsemmisült. A kajszi-, az őszibarack és a szilva területén is 30 százalékos terméseszköken mutatkozott annak ellenére, hogy a napokban a termésekből dömping jelentkezett a nagybani piacokon. A dömping azért keletkezett, mert a 10-20 hektáros ültetvényekkel rendelkező és a feldolgozóiparnak beszállító gazdák a bevételeik maximalizálása érdekében megjelentek a piacokon.

- Elvitte a téli almát az esős nyár

Az almát sem kímélte az elemi károk sorozata: az időjárás miatt a tavalyhoz képest 25-30 százalékos terméskieséssel, valamint jelentős minőségromlással lehet számolni a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ültetvényein. A legnagyobb gondot az óriási mennyiségű csapadék okozta, aminek következtében a gyümölcsösöket nem tudták időben permetezni a gazdálkodók, s az aktuális növényvédelmi munkálatokat sem mindig sikerült időben és hatékonyan elvégezni. Emiatt a varasodás olyan mértékű lett, hogy az érintett a területeken étkezési alma nem lesz. Tovább rontották a helyzetet az évközi szél- és jégviharok.

- Precíziós gazdálkodás

A műholdat és a számítógépet lassan ugyanazzal a természetességgel használják a földművelők, mint a traktort vagy az ekét. A precíziós gazdálkodás anyag- és energiatakarékos, de bevezetése nemcsak gazdasági érdek, hanem uniós ajánlás is. Az Európai Unió a közös agrárpolitikájának megfogalmazásakor célul tűzte ki, hogy olyan gazdálkodási formákat fog támogatni, amelyek biztosítják a társadalom egészséges ételmiszerrel való ellátását, megőrzik a környezet minőségét a jövő generációi számára, ugyanakkor a gazdák részéről elvárható a gazdaságos termelésnek a biztosítása. Első lépésként a terület talajtani adottságait mérik fel. Ezeket az adatokat számítógépre viszik, és ezután egy speciális program kialakítja a szükséges beavatkozások legoptimálisabb rendszerét. Az adott növény igényeinek megfelelően a tápanyag-utánpótlást, a fertőzöttség elterjedésének megfelelően a növényvédelmet.

- Új uniós címkézés és ökológó

2010. július 1-jén hatályba léptek a bio élelmiszerek címkézésére vonatkozó új uniós szabályok. Mostantól követelmény, hogy az EU új ökológiai logóját feltüntessék. Az „euro-levélnek” is nevezett logót ezentúl kötelező megjeleníteni minden olyan, előre csomagolt bio élelmiszeren, amelyet az EU valamely tagállamában állítottak elő, és megfelel a szükséges előírásoknak. Az uniós címke mellett változatlanul szerepelhetnek egyéb magán-, regionális vagy nemzeti logók is.

- Szükséges csökkenteni az élelmiszerek áfáját

Szakmai szervezetek szerint évente megközelítőleg 70-75 milliárd forintnyi áfát csálnak el az agrárgazdaságban. Az érdekképviselők úgy látják, ennek egyik legfőbb oka az uniós szinten kimagasló, 25 százalékos magyarországi áfakulcs. A terménypiacon feketén értékesített, éves szinten 3-4 millió tonna áru minimum 25 milliárd forintos bevételkiesést okoz az államnak. Óriási a feketekereskedelem aránya a zöldség-gyümölcs és a húsipari termékeknél is, szakmai szervezetek szerint az adócsalók aránya ezen a területen elérheti a 40 százalékot is. Az agrár- és élelmiszer-gazdasági szektor alapvető érdeke, hogy a jelenlegi 25%-os áfakulcs csökkenjen, mert ezzel a tisztességesen piacra termelő vállalkozások egy jelentős része versenyhátrányba kerül. A jövő évi adótörvények szakmai előkészítése során azt vizsgálják, hogy egy esetleges áfacsökkentés mekkora bevételkiesést, illetve mennyi plusz bevételt jelentene, vagyis ezáltal milyen mértékben fehéredhet az agrárgazdaság. Az áfakulcs csökkentése önmagában nem fogja az ágazatot kihévíteni, ehhez bizonyos ellenőrzési mechanizmusokat, illetve áfa-eljárási technikákat is meg kell változtatni.

- Könnyebb az idénymunkások felvétele

A kormány számos új intézkedése közé tartozik a gazdákat és a mezőgazdasági munkavállalókat érintő, az idénymunkára vonatkozó augusztus 1-jétől hatályos törvény, mely a mezőgazdaságban foglalkoztatottak helyzetét könnyíti. Lényegesen egyszerűbb az idénymunkások foglalkoztatása, hiszen számos bürokratikus előírás megszűnt, egyszerűbb lett az adminisztráció. Nem kötelező a munkaszerződés megkötése és nem kell jelenléti ívet vezetni, azonban a munkáltatóknak továbbra is bejelentési kötelezettségük lesz. A jövőben nem szükséges foglalkoztathatósági egészségügyi szakvéleményt beszerezni és kedvezően változik a fizetendő közteher mértéke is. Pozitív változás az is, hogy a munkavállaló nem esik el az álláskereső támogatástól, ha közben idénymunkát vállal és 120 napra emelkedik az idénymunka egy évre vonatkozó maximális időtartama is.

- Olcsó a holland import sertés, de olykor vírussal fertőzött.

2005 decemberétől a kiemelt bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek közé tartozik a reprodukciós zavarokkal és légzőszervi fájdalmakkal járó szindróma, a PRRS. Az uniós csatlakozást követően, a szaktárca törölte a biztonsági intézkedéseket. Így, a nyugati importtal behurcolt vírus ismét jelen van, és aggodalmakra ad okot. Jelenleg a hazai sertések legalább 75 százaléka PRRS-mentes, ez lehetővé teszi a keleti exportot. Ha a tenyésztelepeink fertőződnek ezzel a betegséggel, akkor az export meghiúsul.

- Ötvenezerért is jegyzik a búzát a tőzsdén

A szinte világszerte gyenge gabonatermések hatására, mindenhol magasan jegyzik a búzát a tőzsdéken, nálunk is meredeken emelkedik az ár. A világpiacon csaknem negyvenéves rekordot döntött a búza ára, ami éreztette hatását a Budapesti Értéktőzsdén is. Június eleje körül 36,7 ezer forintos szintre drágult a májusi 30 ezer forintos átlagár, augusztus közepén pedig szeptemberre már 51 ezer forint volt a jegyzése. A takarmánybúza pedig 49,45 ezer forinton zárt. Oroszország már a hét elején közzétette, hogy a 70-75 millió tonnás korábbi becsléssel szemben jó esetben 65-67 millió tonnányi gabonát, rosszabb esetben mindössze 60 millió tonnát takarítanak be.

- Mezőgazdasági területek erdősítése szarvasgombával

Hagyományos erdőtelepítésnél a vágás érettségi kor eléréséig leginkább csak költségekre számíthat az erdőgazdálkodó. Ha az erdészeti telepítés szarvasgombaspórával kezelt makkal történik, akkor a fejlődő erdő stresztűrése jobb, fejlődése erőteljesebb. Felhasználva az EU-s erdőtelepítési támogatást, mezőgazdasági területek erdősítésénél gyakorlatilag csak a makk gombaspórával való kezelésének (kezelt makk) költségét kell saját forrásból finanszírozni, melynek költsége hektáronként 300 ezer Ft. Szarvasgomba fesztiválok megrendezése Európa szerte a vidékfejlesztés gazdasági eszköze lehet, Franciaországban például régiók megélhetését jelenti. A jelenlegi piacon elérhető természetes körülmények között termesztett szarvasgomba 1-2 %-a 10 évvel ezelőtinek EU-ban. A kapható szarvasgombák ma már a természetessel megegyező körülményekkel bíró ültetvényekről származnak.

- Farmer-expo

Augusztus 25-én újra megnyíltak a közel két évtizedet megélt Farmer-Expo kapui. Az egyik legjelentősebb Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakkiállítás évről-évre körülbelül 40 ezer látogatót vonz az Agráregyetem területére. Az idei rendezvényen a látogatók 257 kiállító termékeivel és szolgáltatásaival ismerkedhetnek meg 13 511 négyzetméteren. A négy nap során a mezőgazdaság minden területébe betekintést nyerhetnek az érdeklődők a gépektől, a vetőmagokon, technológiákon, állatokon és fajtabemutatókon át a szaktanácsadásig.

- Kevés bioterméket vásárolunk

Bioterméket minden nyolcadik magyar fogyasztó (13 százalék) szokott vásárolni, míg Európában átlagosan minden harmadik (35 százalék). A vásárlók zömének fő motívuma, hogy a biotermékeket egészségesebbnek tartják, a nem vásárlást pedig a legtöbben azzal magyarázzák, Magyarországon és másutt is, hogy e termékek túl drágák. A magyar vásárlók 84 százaléka szerint a biotermékek egészségesebbek, 70 százalékuk úgy tartja, hogy bioélelmiszerrel elkerüli a növényvédő szereket és más mérgeket. A magyar vásárlók 53 százaléka úgy véli, a biotermékek mentesek a génmódosítástól, 48 százalékuk szerint ezek termelése kedvezőbb a környezet számára, 44 százalék pedig úgy gondolja, a vásárlással segíti a kistermelőket és a vidéki településeket. A vevők 31 százalékát az ösztönzi biotermék vásárlására, hogy helyes magatartásnak látszik, ugyancsak 31 százalék szerint ezek az élelmiszerek táplálóbbak.

III. Szemelvények az AKI kiadványaiból

Ebben a fejezetben az AKI gondozásában megjelent tanulmányok, agrárgazdasági információk rövid, fontosabb megállapításait ismertetjük.

- **„A magyar dísznövényágazat helyzete és kilátásai”** című tanulmányban a szerzők arra a következtetésre jutnak, hogy a világ, illetve az EU dísznövénytermesztésének és -kereskedelmének az elmúlt két évtizedben lezajló gyökeres átalakulása alapvetően befolyásolja a hazai dísznövénytermesztést és -kereskedelmet is. A magyar dísznövényágazat fejlesztéséhez kedvező alapot nyújtanak a hazai felhasználásban rejlő tartalékok. A dísznövényekre fordított kiadásokat egy ország kert- és lakáskultúrája mellett a jövedelemszint határozza meg leginkább, ezért az életszínvonal növekedésével a felhasználás bővülése várható. Megállapítható, hogy Magyarországon elsősorban azok a termékcsoportok termeszthetők versenyképesen, amelyek nem, vagy igen költségesen szállíthatók (pl. az egynyári és balkonnövények), illetve amelyek esetén a földrajzi elhelyezkedésünkől és környezeti adottságainkból adódóan komparatív előnyökkel rendelkezünk a fő termelő országokhoz képest (pl. díszfaiskolai termékek, rózsató). Ahhoz, hogy a perspektivikus termékcsoportok esetén növelni tudjuk a piaci jelenlétünket, elengedhetetlen a hazai vásárlók tudatformálása, tájékoztatása, illetve a magyar áruk népszerűsítése. A belső értékesítés mellett a szomszédos országok (Románia, Horvátország, Szlovénia) piacában is vannak még tartalékok, exportpozíciónk erősítésére azonban a felvevőpiacokhoz a leginkább alkalmazkodó termékszerkezetet kell kialakítani a piaci igények, a vásárlási szokások és a kialakult értékesítési csatornák felmérésével. A szerzők véleménye szerint a magyar dísznövénytermesztés versenyképességének a növelése elképzelhetetlen a termelők közötti összefogás, közös értékesítési stratégia és specializáció, továbbá korszerű, energiatakarékos technológiákat alkalmazó termesztéstechnológia, valamint az innovációs tevékenység (nemesítés) erősítése nélkül. Az üvegházi termesztés fejlesztése során elengedhetetlen a geotermikus energia nagyobb arányú hasznosítása, amelynek következtében az eddig nem versenyképes termékcsoportok pl. a melegigényes cserepes növények termesztése is kifizetődővé válhat. (Agrárgazdasági Könyvek, készült az Agrárpolitikai Igazgatóság Agrárpolitikai Kutatások Osztályán. Szerzők: Jankuné Kürthy Gyöngyi, Kozak Anita, Radóczné Kocsis Terézia.)
- **„A termelői csoportok és a zöldség-gyümölcs ágazatban működő termelői szerveződések Magyarországon”** című kiadvány átfogó képet ad az említett szervezeteknek a mezőgazdaságban betöltött szerepéről, és az új integrációs folyamataikról. Az Európai Unióhoz újonnan csatlakozott tizenkét tagországban – átmeneti intézkedésként – lehetséges a termelői csoportok létrehozásának és működésének támogatása a 2007-2013 közötti tervidőszakban is. Erre az intézkedésre Magyarország a rendelkezésére álló EMVA források 1,36%-át tervezte költeni, amellyel harmadik a 0,24-2,46 százalék közt mozgó tagállami rangsorban. Magyarországon 2008-ban 244 termelői csoport igényelt támogatást: mintegy harmaduk a gabona ágazat részese, őket a rangsorban a baromfitartók (15-16%), az olajosnövény termesztoők (12-13%), majd a sertéstartók (10-11%) követik. Az átlagos taglétszám a növénytermelésben 102 termelő, az állattenyésztésben 45 termelő volt. Az árbevétel volumene alapján öt ágazatcsoport szervezetei kiemelkednek: a tej, a baromfi, a

gabona, az olajosnövény és a sertés. Az árbevétel arányában elnyert támogatási összegnek átlagosan 41 százalékát a csoport működtetésére fordítják. A szerzők megállapítják, hogy minden ágazatban jelentősek a növekedési tartalékok, hiszen a főbb ágazatok közül az össztermelésből a gabonafélék 12 százalékát, az olajosnövények 29 százalékát, a tej 31 százalékát, valamint a sertés 22 százalékát forgalmazták termelői csoportok a vizsgált évek átlagában. Az EU 25-ben a termelői szervezetek állítják elő a zöldség-gyümölcsáru mintegy 40 százalékát közel egy millió hektár termőterületről. A termelői szervezetek áruforgalmazásának aránya az egyes tagországokban nagyon különböző. Magyarország az EU 25 tagországi között 16-18 százalékos forgalmi részesedésével az alsó negyedben található. Magyarországon 2008-ban (január elsejei állapot) 58 szervezet működött. Az értékesített tagi áru értéke 2007-ben megközelítette a 29,5 milliárd Ft-ot, aminek több mint kétharmada friss áruként történő értékesítésből származott. A friss áru legnagyobb piacát (közel felét) az áruházláncok jelentik. Ekkor több mint 20 ezer termelő áruforgalmazását koordinálták 35 ezer hektár termőterületen. A koordinált termőterület három negyede a két alföldi régióban található. A Dél-Alföldön a zöldségtermő területek, az Észak-Alföldön a gyümölcstermő területek voltak túlsúlyban. A Dunántúlon Győr-Moson-Sopron megye kivételével kizárólag gyümölcstermelést koordinálnak a TÉSZ-ek. (Agrárgazdasági Információk 2010. 6. szám, szerzők: Barta István, Dorgai László (szerk.), Dudás Gyula, Varga Eszter)

- **„A mezőgazdasági tanácsadás intézményi feltételei és működési tapasztalatai”** címmel megjelent könyv a szakirodalom elemzésével megvizsgálja a hatékony szaktanácsadási rendszer kialakításának és működésének követelményeit a mezőgazdaságban. A mezőgazdasági tanácsadás, szaktanácsadás jelentős múltra tekint vissza hazánkban. A szolgáltatás legfőbb célja, hogy a gazdák részére továbbított legfrissebb információk és ismeretek közvetítésével hozzájáruljon a hatékony és eredményes gazdálkodáshoz. A hazai termelők szakmai felkészültségében jelentős hiányosságok tapasztalhatók. A különbségek nem kizárólag a gazdaságvezetők képzettségében mutatkoznak meg, de az üzemméretben, a tevékenység során elért eredményekben is tetten érhetők. A hatékonyan működő szaktanácsadási rendszer a hiányosságokat hivatott kiküszöbölni, illetve a lemaradókat felzárkóztatni. A tanulmány a szolgáltatói oldal és a felhasználók empirikus vizsgálatával tárja fel, hogy a hazai rendszer megfelel-e ezeknek a követelményeknek. **A kutatás kimutatta, hogy a hatékony rendszerrel szemben támasztott követelmények hazánkban csak részben teljesülnek, a jelenlegi struktúra számos területen beavatkozást igényel.** A szerzők úgy vélik, hogy hosszabb távon a tanácsadás piacvezérelté tétele szolgálja leginkább a hatékonyság megeremtését. Ehhez rövid távon a térítés nélkül és a térítés ellenében végezhető szolgáltatások pontos meghatározására, a szolgáltatók számának csökkentésére, a tanácsadásban részt vevő szolgáltatók közötti párhuzamosságok kiküszöbölésére, a rendszer szereplői közötti kapcsolatrendszer erősítésére, igényre szabott kutatásokra, az oktatás, a kutatás és a tanácsadás szorosabb együttműködésére, valamint a felhasználói igényekre szabott szolgáltatásokra van szükség. (Agrárgazdasági könyvek 2010. 3. szám, Szerzők: Székely Erika, Halász Péter)

- **„Az egyedi- és összkockázatú agrárbiztosítások hazai és nemzetközi gyakorlata”** című információs kiadványban a szerzők rámutatnak, hogy a mezőgazdasági termelés kockázata a klímaváltozás következtében, valamint az energia célú keresletekkel is kibővülő agrárpiacok bizonytalanságai miatt, várhatóan tovább növekszik. Az agrárbiztosítások területén az erre történő felkészülésnek csak szerény jelei mutatkoznak. A termelőknek – évek óta – mindössze 2-3%-a, de a regisztrált gazdaságoknak is csak 12-15%-a rendelkezik terménybiztosítással. Igaz, a gazdaságméretük széles skálája miatt a vetésterületek vonatkozásában a kép lényegesen kedvezőbb. A kiadvány feltárja az agrárbiztosítás jelenlegi helyzetét, kitérve az üzleti biztosítások mellett a nonprofit biztosító szervezeteknek és a Nemzeti Agrárkár-enyhítési Rendszernek a kockázatkezelésben betöltött szerepére. Egyidejűleg, megoldásokat keres a termelői kockázatközösség bővítésére. Ezt – kihangsúlyozva az egyedi, egy és néhány kockázatra kiterjedő biztosításoknak az agrárbiztosítások területén megkerülhetetlen szerepét – elsősorban a szisztematikus kockázatokkal is számoló biztosítási konstrukciók egyik válfaja, a csoportkockázatú hozam-, árbevétel- és jövedelembiztosítások körében teszi. E biztosítási formák előnye az egyedi termelők számára készült konstrukciókkal szemben, az a jelentős költségmegtakarítás, amely a kárfelmérés-kárrendezés kapcsán felmerülő feladatoknak a szükségtelenné válásával, valamint az, amely a vitás kérdések jogi úton történő rendezésének elmaradásával keletkezik. Ugyanakkor, a csoportkockázatú biztosítások egyidejűleg összkockázati biztosítások is, amelyek – szemben az egy-, illetve néhány kockázatra kiterjedő változatokkal – a mezőgazdasági termelés kockázatát kalkulálhatóbbá teszik. A kiadvány – egy nemzetközi kitekintés keretében – e csoportkockázatú biztosításoknak az Egyesült Államokban, illetve Kanadában kialakult gyakorlatát tekinti át, a hazai alkalmazhatóságuk szemszögéből. (Agrárgazdasági Információk, 2010. 5. szám, készült a Gazdaságelemzési Igazgatóság Pénzügypolitikai Osztályán. Szerzők: Felkai Beáta, Varga Tibor.)

IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok

Az Agrárgazdasági Figyelő negyedik fejezete csak táblázatokból álló, éves adatok összeállítását tartalmazza és az elmúlt 3 év összehasonlításában mélyülhet el az olvasó. Ez a rész állandó szerkezetű és minden negyedévben a legfrissebb adatok megjelenésének függvényében módosul.

A mezőgazdaság aránya a nemzetgazdaságban

Év	A mezőgazdaság részaránya			A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek részaránya	
	A GDP-termelésben	A beruházásban	A foglalkoztatottságban ^{a)} , %	A fogyasztásban ^{b)}	Az exportban ^{c)}
	folyó áron, %			folyó áron, %	
2006	3,6	4,2	4,9	25,8	5,5
2007	3,6	3,7	4,7	25,0	6,3
2008	4,0	5,0	4,6	25,0	7,0
2009	2,5	5,6	4,6	26,0	7,3

a) A munkaerő-felmérés adatai (erdőgazdálkodással együtt).

b) A háztartások hazai fogyasztási kiadásaiból.

c) SITC (ENSZ Nomenklatura) szerint nem tartalmazza a nyersanyagokon belül az olajos mag és olajtartalmú, állati olaj és zsír, növényi olaj és zsír, feldolgozott állati és növényi melléktermékeket.

Forrás: 2006, 2007 KSH, 2008, 2009 AKI

Foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak szerint

Megnevezés	2008		2009		2010	
	január - március					
	ezer fő	előző év = 100%	ezer fő	előző év = 100%	ezer fő	előző év = 100%
Mezőgazdaság	167,0	92,2	171,9	102,9	163,4	95,1
Ipar	1251,7	98,2	1186,6	94,8	1129,8	95,2
Élelmiszeripar	124,6	88,3	131,8	105,8	121,8	92,4
Nemzetgazdaság	3844,2	98,4	3764,1	97,9	3719,3	98,8

Forrás: KSH Intézményi munkaügyi-statisztikai adatgyűjtés

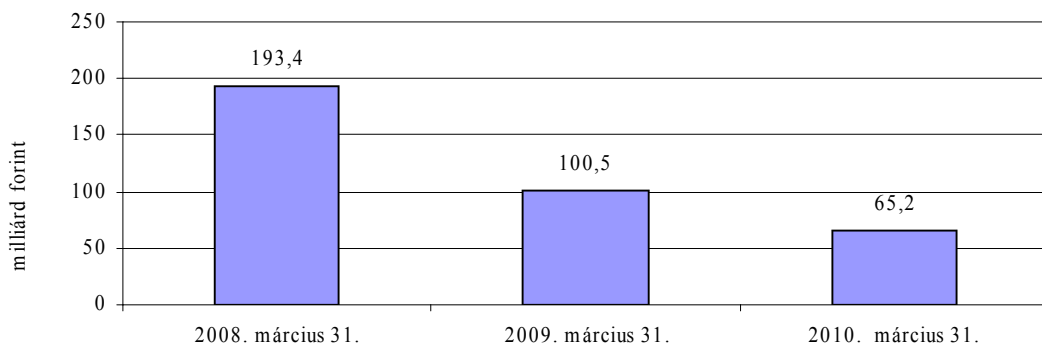
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások éves források szerinti teljesülése

millió Ft

Forrás	Támogatások		
	EU-s	hazai	összesen
2007			
Nemzeti támogatások	-	151 698	151 698
EU társfinanszírozású támogatások	37 248	78 767	116 015
Közvetlen EU kifizetések	167 966	-	167 966
Összesen	205 214	230 465	435 679
2008			
Nemzeti támogatások	-	113 037	113 037
EU társfinanszírozású támogatások	73 851	22 827	96 678
Közvetlen EU kifizetések	187 395	-	187 395
Összesen	261 246	135 864	397 110
2009			
Nemzeti támogatások	-	120 280	120 280
EU társfinanszírozású támogatások	144 055	46 963	191 018
Közvetlen EU kifizetések	320 133	-	320 133
Összesen	464 188	167 243	631 431
2010. évre tervezett			
Nemzeti támogatások	-	51 703,8	51 703,8
EU társfinanszírozású támogatások	96 873,5	37 674,9	134 548,4
Közvetlen EU kifizetések	276 722,5	-	276 722,5
Összesen	373 596,0	89 378,7	462 974,7

Forrás: FVM adatok alapján saját szerkesztés

Az agráriumhoz kapcsolódó kamattámogatott hitelállomány alakulása

Forrás: FVM

Földterület művelési ágak és növényfajok szerint

Megnevezés	2007	2008	2009
Szántó	4 506	4 503	4 502
ebből: búza*	1 115	1 125	1 156
őszi árpa*	186	201	198
tavaszi árpa*	141	133	127
kukorica*	1 261	1 208	1 200
cukorrépa*	40	13	14
napraforgó*	526	557	559
Gyümölcsös	102	99	99
Szőlő	86	83	83
Mezőgazdasági terület	5 807	5 790	5 783
Erdő	1 822	1 884	1 896
Termőterület	7 721	7 768	7 775

* vetésterület.

Forrás: KSH

Növénytermelés hozamai

Megnevezés	Betakarított mennyiség			Termésátlag		
	ezer tonna			tonna/ha		
	2007	2008	2009*	2007	2008	2009*
Gabonafélék	9 653	16 900	13 527	3,5	5,8	4,4
ebből: búza	3 987	5 654	4 396	3,6	5,0	3,9
árpa	1 018	1 478	1 033	3,2	4,5	3,2
Szántóföldi növények						
Burgonya	563	646	541	19,0	25,7	24,3
Cukorrépa	1 693	532	692	41,0	59,2	52,4
Szója	53	74	70	1,6	2,7	2,3
Napraforgó	1 060	1 492	1 259	2,1	2,7	2,4
Kukorica	4 027	8 963	7 542	3,7	7,5	6,4
Silókukorica és csalamádé	2 562	2 681	2 117	18,2	30,4	25,8
Zöldségfélék						
ebből: csemegekukorica	535	443	419	14,7	17,5	16,1
zöldborsó	93	108	87	4,8	6,0	4,9
zöldbab	23	32	8	6,8	8,2	6,5
paradicsom	228	121	75	45,5	49,2	38,3
zöldpaprika	191	26	36	11,5	13,6	20,3
görögdinnye	164	268	218	20,4	32,4	32,1
vöröshagyma	69	72	54	23,6	27,1	23,8
Gyümölcs						
ebből: kajsziбарack	32	28	31	5,2	6,2	8,0
őszibarack	41	58	73	5,1	9,7	12,6
meggy	43	80	94	3,2	5,9	7,7
alma	171	539	390	3,9	15,4	17,1
körte	12	27	27	3,8	13,6	11,9
Leszüretelt szőlő	540	691	585	7,2	8,7	8,2

* Forrás: A gyümölcs és a zöldségfélék AKI adatgyűjtés

Forrás: KSH

A műtrágyaellátás alakulása

Megnevezés	2007	2008	2009
Műtrágyaellátás hatóanyagban, ezer tonna	507	431	367
Ebből:			
nitrogén	320	294	275
foszfor	87	63	44
kálium	100	74	48
Egy hektár mezőgazdasági területre kijuttatott hatóanyag, kg	87	75	64
Egy hektár szántó-, konyhakert-, gyümölcsös- és szőlőterületre kijuttatott hatóanyag, kg	106	90	77

Forrás: AKI

Az öntözés helyzetének alakulása az adott év októberéig

Megnevezés	Vízjogilag engedélyezett öntözhető terület, ha			Megöntözött alapterület, ha			Kiöntözött vízmennyiség, ezer m ³		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Szántó	163 029	165 424	142 108	72 837	59 278	76 323	113 379	76 443	114 939
Gyümölcsösök	12 339	12 341	11 354	5 155	7 585	4 665	5 800	5 523	4 434
Szőlő	191	385	361	25	16	10	217	213	9
Gyep	2 733	5 020	5 898	937	320	1 651	439	212	677
Halastó	-	11 442	8 947	-	9 245	8 562	-	64 073	62 615
Egyéb (erdő, fásítás stb.)	25 691	11 678	9 939	7 881	1 161	508	67 613	891	524
Összesen	203 982	206 291	178 607	86 836	77 606	91 719	188 085	147 727	183 198

Forrás: AKI

Főbb mezőgazdasági gépek értékesítése (2007-2009)

darab

Megnevezés	Értékesítés mezőgazdasági végfelhasználóknak*		
	2007	2008	2009
Traktorok	3 253	3 269	3 053
Gabonakombájnok	442	412	503
Teleszkópgémes rakodók	290	434	287
Talajművelőgépek	4 196	4 108	4 014
ekék	748	645	554
tárcsás talajművelők	670	637	611
magágykészítők	488	504	456
Vető- és ültetőgépek	1 101	1 155	1 028
gabonavetőgépek	413	417	281
kukoricavető gépek	538	580	484
Tápanyag-visszapótlási gépek	1 015	1 006	828
Szilárd műtrágyaszóró gépek	955	849	655
Növényvédő és -ápoló gépek	1 464	1 518	1 529
szántóföldi permetezőgépek	909	848	900
Betakarítógép adapterek	650	744	773
kukoricacső-törő adapterek	339	249	285
napraforgó betakarító adapterek	117	189	185
Szálastakarmány betakarítók	1 421	1 517	1 215
fűkaszák	1 115	1 099	835
rendkezelők, rendterítők	283	375	336
Bálázók	387	484	396
Mezőgazdasági pótkocsik	544	691	557

* Használtgép értékesítés, viszonteladás és külföldi - EU-s és EU-n kívüli - eladás nélkül

Magyarország állatállománya, ezer darab

Megnevezés	2007	2008	2009
	december 1.		
Szarvasmarha	705	701	700
Ebből: tehén	322	324	312
Sertés	3 871	3 383	3 247
Ebből: anyakoca	259	230	226
Juh	1 232	1 236	1 223
Ebből: anyajuh	977	964	968
Ló	60	58	61
Tyúkfélék	29 866	31 165	32 128
Ebből: tojó	12 644	13 344	13 597
Liba	1 817	2 120	1 405
Kacsa	2 230	2 904	3 713
Pulyka	4 368	3 527	3 018

Forrás: KSH

Lehalászás

Megnevezés	Üzemelt tőterület hektár	Lehalászás összesen	Ebből: étkezési hal	Intenzív termelésnél lehalászott étkezési hal
				tonna
2007. évi haltermelés	24 302	21 384	13 872	1 987
2008. évi haltermelés	23 414	19 551	13 522	1 751
2009. évi haltermelés	24 701	19 927	13 027	1 798

Forrás: AKI

Becsült vadállomány, ezer db

Megnevezés	2008	2009	2010
Gímszarvas	85,0	87,1	92,6
Dámszarvas	25,9	26,7	30,04
Őz	340,4	349,5	366,6
Muflon	9,9	10,5	11,0
Vaddisznó	95,6	99,3	106,7
Mezei nyúl	522,9	523,6	538,7
Fácán	790,4	795,6	761,7

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

Vadállomány hasznosítás, teríték (ezer db)

Megnevezés	2007	2008	2009
Gímszarvas	34,0	36,2	39,3
Dámszarvas	9,3	9,7	10,5
Őz	79,5	86,1	89,8
Muflon	2,6	2,9	3,1
Vaddisznó	94,0	94,4	111,2
Mezei nyúl	95,7	104,0	106,8
Fácán	432,8	421,0	377,7
Pénzügyi adatok (milliárd Ft)			
Bevétel	16,04	16,60	15,87
Összes kiadás	15,24	16,16	15,71
Ebből: mezőgazdasági vadkár	1,64	1,56	1,44
erdei vadkár	0,20	0,13	0,12
Eredmény	0,80	0,44	0,16

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

Erdőterület, erdősültség

Megnevezés	2007	2008	2009
	évben, ezer hektár		
1. Földterület összesen	9 303	9 303	9303
2. Erdőgazdálkodás alá vont terület összesen*	2 019	2 030	2 039
Ebből:			
Faállománnyal borított terület	1 891	1 903	1 913
Erdőgazdálkodás alá vont területekből:			
Állami tulajdonú erdők	1 054	1 058	1 062
Közösségi tulajdonú erdők	19	19	19
Magántulajdonú erdők	818	826	832
Erdősültség, %	20,3	20,5	20,6

* Megjegyzés: Az erdő művelési ágon kívül tartalmazza az utak vadlegelők stb. területét is.

Forrás: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság

**A mezőgazdasági, vad-, erdőgazdálkodási és halászati
társas vállalkozások jövedelem alakulása***

Megnevezés	2006	2007	2008
Adózás előtti eredmény, millió Ft	74 521,3	68 328,1	85 317,6
Adózás előtti eredmény ezer Ft/ha	22,9	16,6	25,8

* Adóbevallást készítő vállalkozások adatai alapján.

Forrás: APEH

Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelme

millió €

Megnevezés	2007	2008	2009
Export	4 863	5 782	5 112
Import	3 188	3 860	3 395
Egyenleg	1 675	1 922	1 716

Forrás: AKI-KSH

Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelme

millió €

Megnevezés	2008	2009	2010
	I. negyedév		
Export	1 376	1 350	1 275
Import	922	801	813
Egyenleg	454	548	462

Forrás: AKI-KSH

Az élelmiszeripar fontosabb adatai

Megnevezés	M.e.	2006	2007	2008
Kibocsátás	millió Ft	2 072 030	2 151 987	2 337 894
Bruttó hozzáadott érték	millió Ft	576 343	603 472	617 248
Árbevétel	millió Ft	2 316 131	2 418 131	2 608 174
Foglalkoztatottak	fő	100 728	97 034	94 853

Forrás: APEH gyorsjelentés

Főbb élelmiszeripari szakágazatok árbevétele és eredménye

millió Ft

Szakágazatok	Értékesítés nettó árbevétele			Adózás előtti eredmény		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Húsfeldolgozás, tartósítás	203 459	223 392	255 906	-151	1 006	-5 607
Baromfihús feldolgozása, tartó	203 707	219 475	229 835	-4 123	4 059	-12 992
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	117 628	122 766	125 110	-679	3 945	-6 560
Gyümölcs, zöldség feldolgozás	208 493	223 188	209 648	4 404	1 340	1 843
Tejtermék gyártása	217 038	223 716	224 970	12 162	815	-3 496
Malomipari termék gyártása	75 644	95 594	106 836	1 049	2 573	3 027
Haszonállat-eledel gyártása	113 688	117 263	151 956	-8 390	394	1 229
Hobbiállat-eledel gyártása	46 808	51 010	62 425	3 583	3 529	775
Tésztafélék gyártása	24 903	28 316	32 618	802	1 514	1 942
Sörgyártás	94 483	102 240	99 252	4 435	458	-1 019
Üdítőital gyártása	134 735	156 005	165 135	-1 679	-715	-4 880
Dohányipar	145 245	157 055	167 800	4 265	-2 839	-2 989
Összes szakágazat	2 316 131	2 418 131	2 608 174	45 955	20 849	-7 364

Forrás: APEH

V. Gyakran feltett kérdések

Ezt a fejezetet nem szánjuk az Agrárgazdasági Figyelő állandó részének. Csak esetenként szerepeltetjük, ha olyan alapkérdések merülnek fel, amelyek igénylik a közszereplők és a laikus érdeklődők tárgyilagos tájékoztatást.

Makrogazdasági súlyok, arányok, %

Megnevezés	1990	2000	2008
Milyen arányt képvisel az élelmiszergazdaság (mezőgazdaság és élelmiszeripar) az ország összes kibocsátásából?	22,8	10,8	8,0
A kibocsátásnak milyen aránya kerül kivitelre?			
nemzetgazdaság	12,8	28,8	38,4
élelmiszergazdaság	13,0	18,5	31,7
Mekkora az import a kibocsátáshoz képest?			
nemzetgazdaság	11,6	32,9	37,9
élelmiszergazdaság	3,9	8,3	21,1
Mekkora az import az exporthoz képest?			
nemzetgazdaság	90,3	114,1	98,8
élelmiszergazdaság	29,7	45,1	66,5

Forrás: AKI, saját szerkesztés

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Statisztikai Osztálya

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Telefon: (06 1) 476-3060
(06 1) 217-1011
Fax: (06 1) 217-7037
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu